

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2019 r. w Gliwicach

sprawy W. R. (R.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania W. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 30 maja 2017 r. i 19 lipca 2017 r. **nr** (...)

1. umarza postępowanie w części dotyczącej odwołania od decyzji z dnia 30 maja 2017 roku;
2. umarza postępowanie w części dotyczącej odwołania od decyzji z dnia 19 lipca 2017 roku w zakresie zaliczenia z przelicznikiem 1,8 % okresów pracy górniczej od 2 lutego 2008 roku do 31 stycznia 2009 roku i od 1 kwietnia 2009 roku do 30 kwietnia 2009 roku;
3. oddala odwołania w pozostałej części;
4. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego W. R. kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt VIII U 1497/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 30 maja 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przeliczył ubezpieczonemu W. R. wysokość emerytury na podstawie art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. ZUS ustalił wwpw z 20 lat kalendarzowych tj. z lat 1985-1989, 1991-1993, 1999-2010 i wyniósł on 250,54%.

Ubezpieczony złożył odwołanie od tej decyzji domagając się ustalenia wwpw z lat 1990, 1994-1999. Wniosek został rozpoznany przez ZUS i w jego wyniku została wydana decyzja z dnia 19 lipca 2017 roku. ZUS ustalił wwpw z 20 lat:

1986-1987, 1989-2000, 2003-2007, 2009 i wyniósł on 286,74 %. Organ rentowy uznał, że roszczenie ubezpieczonego zostało zaspokojone.

Pismem z dnia 31 sierpnia 2017 roku ubezpieczony wniósł o ponowne przeliczenie emerytury z względu na to, że nie zostały zaliczone 632 dni po 1,8 za okres od maja 1983 roku do kwietnia 1988 roku tj. 31 miesięcy i 12 dni. Według ubezpieczonego suma wszystkich miesięcy po 1,8 powinna wynosić 237 miesięcy i 12 dni. ZUS zaliczył jako cały okres pracy 309 miesięcy, a winno być 323 miesiące.

Pismem z 21 września 2017 roku ZUS wyjaśnił jakie okresy zostały zaliczone z przelicznikiem 1,8, i że brak podstaw do przeliczenia świadczenia.

Pismem z dnia 20 listopada 2017 roku (karta 3-8 akt VIII U 1498/18 i karta 11-16 akt VIII U 1497/18) ubezpieczony wniósł o przesłanie do sądu odwołania od decyzji z dnia 30 maja 2017 roku i odwołania od decyzji z 19 lipca 2017 roku. Wyjaśnił, że pismo z 31 sierpnia 2017 roku jest odwołaniem od decyzji z 19 lipca 2017 roku. W uzasadnieniu wyjaśnił, że nie zgadza się z wydanymi przez organ rentowy decyzjami.

Do sądu wpłynęły dwa odwołania tj. odwołanie od decyzji z dnia 30 maja 2017 roku (VIII U 1497/18) i od decyzji z dnia 19 lipca 2017 roku (VIII U 1498).

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy wniósł o:

- umorzenie postępowania w sprawie odwołania od decyzji z dnia 30 maja 2017 roku w związku z tym, że wydał decyzję z dnia 19 lipca 2017 roku, którą uwzględnił roszczenie ubezpieczonego,
- odrzucenie odwołania od decyzji z 19 lipca 2017 roku.

W uzasadnieniu podtrzymał dotychczasowe stanowisko.

Na rozprawie w dniu 20 listopada 2018 roku (karta 67) ubezpieczony podał, że:

- kwestionuje okresy zaliczone mu z przelicznikiem 1,8 bo pracował w kopalni od 1983 roku do 31 marca 2010 roku,
- należy zaliczyć 323 miesiące jako okresy składkowe,
- w latach 1983-1988 ZUS powinien zaliczyć dodatkowo 3 miesiące i 12 dni pracy przodkowej, a zaliczono tylko okres pracy w ratownictwie,
- nie zaliczono z przelicznikiem 1,8 okresu od 1 lutego 2008 roku do 31 marca 2010 roku tj. 2 lata i 2 miesiące.

Ubezpieczony wniósł nadto o zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego.

W czasie przesłuchania stron (karta 82) ubezpieczony wyjaśnił, że w ZUS uzyskał informację, że ma źle zaliczone dniówki przodkowe ponieważ 632 dniówki podzielono przez 22 dni i uzyskano 28 miesięcy i 16 dni. Uzyskał nadto informację, że od kiedy wprowadzono wolne soboty 632 dniówki powinny być podzielone przez 20. Wtedy wyszłoby 31 miesięcy i 6 dni. Ponadto poinformowano go, że nie uwzględniono z przelicznikiem 1,8 okresu od 2 lutego 2008 roku ponieważ nie ma dokumentów.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W. R. był zatrudniony w Kompanii Węglowej S.A. Zakład GórniczyP. w okresie od 10 maja 1983 roku do 31 marca 2010 roku, w tym do 30 kwietnia 1988 roku pracował jako pracownik fizyczny, a od 1 maja 1988 roku jako pracownik dozoru. Ubezpieczony był zatrudniony na oddziale wydobywczym pod ziemią.

Do wniosku o emeryturę ubezpieczony przedłożył zaświadczenie o przepracowaniu w okresie od 10 maja 1983 roku do 30 kwietnia 1988 roku 632 dniówek przodkowych (karta 43 a.e.) oraz zaświadczenie z dnia 1 lutego 2008 roku o okresach, w których ubezpieczony był czynnym członkiem drużyny ratowniczej (karta 41) tj.:

- od 27 października 1989 roku do 6 maja 1995 roku,
- od 24 maja 1995 roku do 6 maja 1998 roku,
- od 13 lipca 1998 roku do 12 lipca 1999 roku,
- od 7 września 1999 roku do 30 czerwca 2000 roku,
- od 29 września 2000 roku do 28 maja 2002 roku,
- od 17 stycznia 2005 roku do 21 listopada 2006 roku,
- od 1 lutego 2007 roku do nadal.

Decyzją z dnia 22 maja 2009 roku (karta 145 a.e.) ZUS przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od 14 kwietnia 2009 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia ustalono na podstawie wynagrodzenia, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych z okresu od stycznia 1990 roku do grudnia 1999 roku. Wyniósł on 311,26 % i został ograniczony do 250 %. Organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu 25 lat i 6 miesięcy okresów składkowych oraz 5 miesięcy okresów nieskładkowych. Do wysokości emerytury uwzględniono 206 miesięcy z przelicznikiem 1,8; 98 miesięcy z przelicznikiem 1,5 i 2 miesiące z przelicznikiem 1,4. Jak wynika z karty przebiegu zatrudnienia (karta 139 a.e.) przelicznik 1,8 zastosowano do 632 dniówek przodkowych (kod 20) oraz do okresów wykazanych w zaświadczeniu z dnia 1 lutego 2008 roku jako okresy, kiedy ubezpieczony był czynnym członkiem drużyny ratowniczej (kod 18). Łącznie przelicznik 1,8 zastosowano do 17 lat i 2 miesięcy pracy górniczej.

W dniu 14 kwietnia 2010 roku ubezpieczony przedstawił organowi rentowemu zaświadczenie z dnia 31 marca 2010 roku o okresach, w których był czynnym członkiem drużyny ratowniczej (karta 153). Poza okresami już wcześniej wykazanymi zaświadczeniem z dnia 1 lutego 2008 roku wynikało z niego, że także w okresie od 2 lutego 2008 roku do 7 września 2009 roku W. R. był czynnym członkiem drużyny ratowniczej. Ubezpieczony przedłożył także wykazy dniówek zjazdowych za lata 2009-2010 (karta 155-156 a.e.). Wynikało z nich, że przebywał na zwolnieniu lekarskim przez ponad połowę dniówek roboczych w lutym i marcu 2009 roku oraz od maja 2009 roku do końca marca 2010 roku. Po przedłożeniu tych dokumentów ZUS decyzją z dnia 12 kwietnia 2010 roku (karta 175 a.e.) przeliczył wysokość emerytury. Ilość miesięcy z przelicznikiem 1,8 nie została zmieniona – co wynika z karty przebiegu zatrudnienia (karta 174 a.e.).

W dniu 23 maja 2017 roku ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie emerytury z zastosowaniem art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Po rozpoznaniu tego wniosku została wydana zakażona decyzja z 30 maja 2017 roku, a następnie zaskarżona decyzja z 19 lipca 2017 roku.

W toku postępowania sądowego, po sprecyzowaniu roszczenia przez ubezpieczonego w zakresie zastosowania przelicznika 1,8 do ustalenia wysokości emerytury, organ rentowy wydał decyzję z dnia 8 stycznia 2019 roku o przeliczeniu emerytury. Przelicznik 1,8 zastosowano do 218 miesięcy. ZUS dodatkowo z przelicznikiem 1,8 uwzględnił okresy: od 2 lutego 2008 roku do 31 stycznia 2009 roku oraz od 1 kwietnia 2009 roku do 30 kwietnia 2009 roku. Emerytura została przeliczona od 1 sierpnia 2014 roku tj. 3 lata wstecz od daty złożenia odwołania z 31 sierpnia 2017 roku. Powyższą decyzją przyznano ubezpieczonemu także prawo do odsetek za okres od 12 sierpnia 2014 roku do 10 lutego 2019 roku (decyzja z 8 stycznia 2019 roku i karta przebiegu zatrudnienia – karty nienumerowane akt emerytalnych).

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie akt organu rentowego. Nie był on sporny pomiędzy stronami.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotowe postępowanie zostało zainicjowane wnioskiem ubezpieczonego o przeliczenie emerytury na podstawie art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Ustawą z dnia 5 marca 2015 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015r. poz. 552) wprowadzono zmiany w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z wprowadzonym wskazaną wyżej nowelizacją art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz.748 ze zm.) wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

Zgodnie z ust. 2 ustalenie wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 może nastąpić tylko raz.

Zgodnie natomiast z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

Zgodnie z treścią art. 15 ust. 4 ustawy w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

- 1) oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych;
- 2) oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu;
- 3) oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz
- 4) mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19.

Art. 110a znajduje zastosowanie do przeliczenia emerytur przyznanych na starych zasadach tj. obliczonych w myśl art. 53 ustawy emerytalno-rentowej, gdzie bezpośredni wpływ na wysokość świadczenia ma kwota bazowa oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia.

Bezspornie ubezpieczony pobiera emeryturę obliczoną na starych zasadach.

Ubezpieczony kontynuował zatrudnienie po przyznaniu emerytury.

W myśl powołanych wyżej przepisów wppv mógł być obliczony z 20 lat wybranych z okresu podlegania ubezpieczeniu z uwzględnieniem okresu przypadającego po przyznaniu świadczenia lub z 10 kolejnych lat przypadających w okresie 20 lat przed złożeniem wniosku o przeliczenie z uwzględnieniem okresu po przyznaniu świadczenia. Organ rentowy dokonał obliczenia wppv z lat 1985-1989, 1991-1993, 1999-2010 i wyniósł on 250,54% - decyzja z 30 maja 2017 roku.

Odwołujący wskazywał na naruszenie art. 111 ust 1 pkt 3 ustawy emerytalno-rentowej i domagał się obliczenia wwpw z lat 1990, 1994-1999 stojąc na stanowisku, że ustalony przez ZUS wwpw jest niższy niż można było uzyskać.

W sprawie niniejszej nie miał zastosowania art. 111 ust. 1 pkt 3, ale art. 110a. Nie było możliwe uwzględnienie lat wskazanych przez odwołującego ponieważ przy zastosowaniu art. 110a należy uwzględnić także wynagrodzenia przypadające po przyznaniu świadczenia - czyli po 14 kwietnia 2009 roku. Dodatkowo wwpw może być obliczony z 20 dowolnych lat lub z kolejnych 10 lat. Organ rentowy uwzględnił odwołanie ubezpieczonego co do ustalenia wyższego wwpw i decyzją z 19 lipca 2017 roku uwzględnił lata 1986-2000, 2003-2007 i 2009. Uzyskano wwpw 286,74%. W związku z powyższym sąd na podstawie art. 477¹³ § 1 k.p.c. umorzył postępowanie w sprawie z odwołania od decyzji z 30 maja 2017 roku. Zaznaczyć należy, że nie ma znaczenia czy do obliczenia emerytury przyjmie się wwpw 250,54 % czy 286,74 % ponieważ wwpw przy ustalaniu wysokości świadczenia musi być ograniczony do 250% zgodnie z art. 15 ust. 5 ustawy emerytalno-rentowej.

W. R. zgłaszał także zarzuty dotyczące niewłaściwego zastosowania przelicznika 1,8 do obliczenia wysokości emerytury.

Art. 51 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS stanowi, że przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur, o których mowa w art. 50a lub 50e, stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 2, następujące przeliczniki:

- 1) 1,5 za każdy rok pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy;
- 2) 1,8 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50d;
- 3) 1,4 za każdy rok pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 1-3 i 5-9, wykonywanej częściowo na powierzchni i częściowo pod ziemią;
- 4) 1,2 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego, w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego.

Zgodnie z art. 50d ust. 1 powołanej ustawy, przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury pracownikom zatrudnionym pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym następujące okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego:

- 1) w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych;
- 2) w drużynach ratowniczych.

Zgodnie z ust. 2 okresy pracy wymienione w ust. 1 pkt 2 zalicza się w wymiarze półtorakrotnym również tym pracownikom dozoru ruchu i kierownictwa ruchu kopalń, którzy pracują przez co najmniej połowę dniówek roboczych w miesiącu pod ziemią, w kopalniach siarki lub w kopalniach węgla brunatnego.

W okresie od 10 maja 1983 roku do 30 kwietnia 1988 roku ubezpieczony wykazał 632 dniówki przodkowe. ZUS uznał, iż jest to 2 lata, 4 miesiące i 16 dni. Przeliczenie to jest prawidłowe. Zgodnie z § 31 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. z 2011r., nr 237, poz. 1412) przy obliczaniu okresu składkowego i nieskładkowego dodaje się, osobno dla każdego z tych okresów, poszczególne lata, miesiące i dni. Okresy niepełnych miesięcy oblicza się w dniach. Sumę dni zamienia się na miesiące, przyjmując za miesiąc 30 dni kalendarzowych; sumę miesięcy zamienia się na lata, przyjmując pełne 12 miesięcy za jeden rok. Jeżeli w zaświadczeniu stwierdzającym okresy zatrudnienia są podane dniówki robocze, a nie okresy zatrudnienia, sumę dni zamienia się na miesiące, przyjmując za miesiąc 22 dni robocze, a za okresy przed dniem 1 stycznia 1981 roku - 25 dni roboczych. Uregulowanie to jest tożsame z poprzednio obowiązującym zawartym

w § 31 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczeni emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. z 1983r., nr 10, poz. 49).

Ubezpieczony wykazał również, że w okresach

- od 27 października 1989 roku do 6 maja 1995 roku,
- od 24 maja 1995 roku do 6 maja 1998 roku,
- od 13 lipca 1998 roku do 12 lipca 1999 roku,
- od 7 września 1999 roku do 30 czerwca 2000 roku,
- od 29 września 2000 roku do 28 maja 2002 roku,
- od 17 stycznia 2005 roku do 21 listopada 2006 roku,
- od 1 lutego 2007 roku do 7 września 2009 roku

jako osoba dozoru pracująca pod ziemią był czynnym członkiem drużyny ratowniczej.

Powyższe okresy do 1 lutego 2008 roku zostały zaliczone z przelicznikiem 1,8 w decyzji o przyznaniu prawa do emerytury. Natomiast okresy od 2 lutego 2008 roku do 31 stycznia 2009 roku i od 1 kwietnia 2009 roku do 30 kwietnia 2009 roku zostały zaliczone z przelicznikiem 1,8 decyzją z dnia 8 stycznia 2019 roku. Okresy te zostały uwzględnione po przeliczeniu ich na lata, miesiące i dni zgodnie z § 31 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe. Ponadto przeliczenia wysokości emerytury dokonano za 3 lata wstecz od złożenia wniosku – zgodnie z art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalno-rentowej. ZUS przyznał odwołującemu także prawo do odsetek. W tym zakresie sąd na podstawie art. 477¹³ § 1 k.p.c. umorzył postępowanie.

Okresy od 1 lutego 2009 roku do 31 marca 2009 roku i od 1 maja 2009 roku do 7 września 2009 roku nie podlegały zaliczeniu z przelicznikiem 1,8 ponieważ w tych okresach ubezpieczony przebywał na zwolnieniu lekarskim przez ponad połowę dniówek roboczych w miesiącu. W tych okresach ubezpieczony nie spełnił zatem przesłanek z art. 50d ust. 2 ustawy emerytalno-rentowej.

Wyrok w pkt 1 i 2 został wydany na podstawie art. 477¹³ § 1 k.p.c, zaś w pkt 3 na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Sąd nie odrzucił odwołania od decyzji z 19 lipca 2017 roku ponieważ odwołanie zostało złożone w terminie. Decyzja została doręczona W. R. – jak wskazał - w dniu 3 sierpnia 2017 roku. Odwołanie zostało zaś wniesione do ZUS w dniu 31 sierpnia 2017 roku.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015r., poz. 1800 ze zm.). Sąd miał na uwadze, że sprawa dotyczyła dwóch odwołań od dwóch decyzji. Ubezpieczony w przeważającej części wygrał postępowanie ponieważ oba odwołania zakończyły się wydaniem przez ZUS nowych decyzji, w przeważającej części uwzględniających odwołania.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek